

Divadelní Piknik

Celostátní přehlídka amatérského činoherního a hudebního divadla

ZPRAVODAJ

1. ČERVENCE 2022

číslo 1

LETNÍ TERMÍN PIKNIKU SE JEDNOZNAČNĚ OSVĚDČIL

rozhovor s odbornou pracovnící Nipos-Artama Simonou Bezouškovou

Ukázalo se jako prozíravé posunout uzávěrku doporučení a dobu konání přehlídek o měsíc?

Naštěstí to nemuselo být prozíravé kvůli rušení přehlídek a možnosti pořádát kulturní akce. Projevilo se to tak, že přehlídky, které byly tradičně v únoru, měly problém s účastí. Soubory neměly dozkoušeno nebo byl někdo nemocný a čím později přehlídky byly, tím byl jejich program naplněnější. Z tohoto hlediska se posunutí vyplatilo.

Uvažovala jsi nad tím, že by tohle termínové posunutí přehlídek zůstalo, i kdyby nepřicházely lockdowny? Nebo by ses radši vrátila k původnímu termínu, tedy poslední krajské přehlídce na přelomu března a dubna?

Ani jedno, asi bych uzávěrku udělala někde mezi, aby na přípravu, a hlavně propagaci Divadelního Pikniku bylo dost času. Ale dá se to i s tím posunem zvládnout.

Pozor, šiješ si na sebe bič...

Ne, opravdu se to dá zvládnout.

Byl letos velký převis doporučených inscenací z krajských přehlídek?

Čekali jsme nižší účast na krajských přehlídkách, ale to se vcelku naštěstí nestalo. Naopak se na přehlídkách kromě tradičních účastníků objevila spousta nových souborů.

Čím to?

Vysvětluji si to tím, že organizátoři měli obavy, že nebudou mít dost účastníků a aktivně lovili ve svém okolí nové soubory. Je to dobré i v tom, že příští roky mohou být krajské přehlídky ještě obsazenější. A možná přijde potřeba, aby vznikly další krajské přehlídky. Ze všech přehlídek nakonec vzešlo 40 návrhů do programu celostátní přehlídky a na Pikniku je minimálně 22 hracích míst. Takže programová rada měla poměrně složitou práci, protože musela skoro polovinu návrhů nechat doma.

Minule jsme mohli vidět v programu Pikniku i inscenace, které postoupily z předchozích let, ale na přehlídku už kvůli covidu nemohly dorazit a přijely o rok později. Platí to i letos?

Už vlastně ne. Jsou to všechno čerstvé věci, které buď mají krátce po premiéře, nebo byly sice rozzkoušené před dvěma lety, ale už krajské přehlídce kvůli pandemii a lockdownu neabsolvovaly a na krajské přehlídce šly až letos.

Máš s odbornou radou na starosti i propozice celostátní

přehlídky, změnily se nějak? Máte potřebu do nich nějak zasáhnout a zohlednit zkušenost s pandemií?

V zásadě ne. Ukázalo se, že půdorys propozic, které připravil už Milan Strotzer, jsou jako celek funkční a dokonce počítaly s takovými věcmi, jako je pandemie.

Ač to tam není výslovně napsáno...

Ač to tam není výslovně napsáno. Jediné, na co jsme narazili a narážíme už nějakou dobu, je souběh kritérií s Krakonošovým divadelním podzimem ve Vysokém. Venkovský soubor zároveň často dělá činoherní divadlo, takže patří jak do Vysokého, tak na Divadelní Piknik. V propozicích je ošetřeno, že se nesmí zdvojit inscenace na těchto přehlídkách v jednom roce. Jenže kalendářní rok a jedna sezóna je u těchto přehlídek něco jiného. To bude muset odborná rada „vzít do dílny“ a jasněji specifikovat. Chceme vše zpřehlednit proto, aby venkovské soubory mohly vystupovat na obou přehlídkách.

Co partneři ve Volyni? Stále ti samí?

Ano, DS Piki Volyně a Maruška Banáková jako ředitelka přehlídky je tu stále. Pořád pomáhá neskutečná a úžasná Maruška Lahodná. Poslední dva ročníky spolupracujeme s novým ředitelem Volyňské kultury Martinem Roškaňukem. Jen bohužel naposledy se letos uvidíme s technikem Michalem Wostrým, který končí a mění zaměstnání. I takhle bych mu za těch deset let ráda poděkovala.

Dokončení na straně 6

SATURNIN LIDI BAVÍ

Rozhovor s hostujícím režisérem Danielem Hnátem

Dočetl jsem se, že tradice ochotnického divadla v Týně nad Vltavou sahá do devatenáctého století, ale nedočetl jsem se, jestli je to pořád jeden ten původní spolek. Je?

Jsem hostující režisér, takže to nevím úplně přesně, ale Vltavan existuje přes sto let. Původně působil v jiném prostoru. V 80. letech vznikl požadavek hrát venku a Luděk Švehla, představitel dědečka, byl jedním z iniciátorů. Vymysleli točnu, která je pro Vltavan dodnes specifická.

Takže Vltavan přebíhá s jednotlivými inscenacemi z otáčivého hlediště do kukátka a zpátky?

Ne, to nejde. Základ je v tom prostoru. Máte hru pro dvacet lidí, kteří jsou zvyklí hrát v obrovském parku, který má tisíce metrů čtverečních, a zdrcnout to do těch šedesáti metrů, to prostě nejde.

A Saturnin je tedy původně dělaný pro kukátkové jeviště?

Ne, museli jsme ho upravit. I když v tomto případě to bylo jednodušší. Vltavan hraje na otáčku pouze od července do srpna a přes zimu hraje na menší scéně v kamenném divadle, ale to jsou komorní věci jako pohádky. Když jsem začal v Týně působit, tak jsem chtěl, aby se Vltavan vrátil

zase k přehlídkám. Takže inscenace sice upravuji pro park, ale zároveň už mám v hlavě vždycky i úpravu pro tu menší kamennou scénu.

Proč zrovna Saturnin?

Je to jedna z her, kterou jsem měl v hlavě strašně dlouho. My jsme to řešili už před dvěma, třemi lety s ředitelem, který tu hraje doktora Vlacha, a já jsem říkal, že Saturnin je něco, co lidi bude bavit. Podobně máme příští týden premiéru Rozmarného léta a všichni se na to hrozně těší, je vyprodáno. Zase je to titul, který hrozně funguje.

Máte nějaký zvláštní vztah k anglickému humoru?

Myslím, že Angličani a Češi mají velmi podobný humor. Ten anglický je takový suchý a velmi podobný má vlastně i Zdeněk Svěrák. Cimrmanni jsou takový anglický humor po česku.

Určitá inspirace Cimrmany byla z inscenace Cítit. Z čeho jste čerpali?

Určitě hodně z knihy a občas kousíček filmu?

Většina konzumních diváků zná film a očekává ho. Chtěli jsme to udělat úplně jinak, ale nechat ty momenty, které mají lidi rádi a těší se na ně. Vzali jsme knihu a otevřeli existující

adaptace. Původně jsme chtěli použít adaptaci Vačkáře a Havelky a udělat jejich verzi, ale ta je tak specifická pro profesionální soubor městských divadel a tolik hudební, že jsme ji nemohli udělat dobře.

Hudba použitá v inscenaci a její hudební dramaturgie je vaše?

S Ivanem Sýkorou a Pátou, jeho ženou, jsme využili, co bylo k dispozici, co bylo známé, co by se do toho hodilo a co by tak dobově odpovídalo.

Mě vlastně dost překvapil Poustevník od Bedřicha Nikodéma. To je nějak provázané s postavou doktora Vlacha, který je ve vašem pojetí takový kotlíkář?

Ano, ano. Navíc jsem se rozhodl, že by doktor Vlach měl trochu konkurovat tetě Kateřině, aby to nebylo všechno jen na ní, takže jsme mu dohledali spoustu přísloví, třeba i jedno mongolské. Nakonec jsme tedy vzali knihu a z ní je v inscenaci tak šedesát procent, víc ne. Je tam spousta věcí dopsaných a je to i trochu přeházené, ale kupodivu málokdo tomu věří. A ty autorské věci se zřejmě povedly, protože si toho nikdo nevšiml.

Jan Duchek

JAK SATURNINA ZAMKLI V KOUPELNĚ A ZTRATILI KLÍČ

Divadelní společnost VLTAVAN z Týna nad Vltavou si pro své inscenování zvolilo vlastní dramatizaci notoricky známého humoristického románu Zdeňka Jirotky SATURNIN. Těto adaptace se se ujal člen souboru, zároveň režisér a také představitel postavy vypravěče Daniel Hnát.

Jirotkův román v jeho současné podobě z roku 1942 vznikl na základě jeho krátké novinové povídky „Můj sluha Saturnin“. Tento zábavný román tedy vznikl v době protektorátu a já myslím, že je dobré to zmínit. Psal ho tajně v koupelně bez okna, z čehož vyplývají i některé motivy románu.

Cesta od literatury k dramatu bývá trnitá, obzvláště u tak „neakčního“ titulu jako je tento. Jirotka se zde podle vzoru svých anglických kolegů snaží jít přes dialogy, postavy a jazykově dobrou výstavbu k situaci, příběhu a tématu. Ono hledání a objevování Saturnina v sobě samém je zcela fatálním tématem románu, který samozřejmě nepostrádá i další témata vedlejší. Soubor se rozhodl jít cestou vlastní dramatizace a nikoliv například přes glorifikovanou dramatizaci Václavka a Havelky. Což je zcela v pořádku a zaslouží si to jistě „bobříka odvahy“. Dokonce ani základní nastavení vypravěče tj. Jiřího staršího není proti smyslu románu, ale bohužel formálně a herecky není kompatibilní s autorem. Jeho vyprávění se spíše než zkušeným, odžitým a s odstoupeným narativem blíží k chlapeckému vyprávění zážitku. Což se nekryje, bohužel, ani jazykově v nějaké stylizaci, jako je tomu například v Poláčkových „Bylo nás pět“, kde tento princip funguje báječně. Herecky se blížíme spíše jakému si stand-upu, který přerušuje děj. Nevytváří ho, nepředznamenává ani neglosuje. Saturnin jako řešitel, ale zároveň i tvůrce situací se pomalu vytrácí. Přesto, že jde o jednoznačně nejčistěji a nejčitelněji vedenou postavu inscenace.

V situacích převládá nedůvěra v dialog a důslednou práci se slovem, která je u Jirotky jejích základem. Včetně onoho humoru, který vynesl Saturnina na pomyslný trůn poprvorepublikové humoristické literatury. To samozřejmě vede v situacích mnohdy k bezradné popisnosti. Řada divadelních nápadů situačních i scénografických není náležitě využita a často zapadá v chaosu neorganizovanosti na jevišti. Absentuje jasné nastavení charakterů postav, a tím samozřejmě i vztahů mezi nimi.

Zajímavě nasměrovaná postava rodinného přítele Vlacha jako toho, kdo zasvěcuje Jiřího, pak tápe v nekonkrétnosti. Hudební složka je nerozhodnutá, zda jít přes vlastní hru na nástroje nebo playback.

A tak, jako by to živé, humorné a divadelní ... zůstalo zavřeno v oné temné koupelně bez okna, kde Jirotka svého Saturnina během protektorátu psal. A to je u takovéto „spolehlivé“ předlohy opravdu až skoro hřích. Dramaturgii je vždy nutné prakticky divadelně provádět. A tady Týnská inscenace selhává. Inscenace má několik divadelně zajímavých momentů, ale já bych asi opět sáhl po knížce. A proč? Protože stále nevím, jak to dopadne! Nevím, zda Barbora bude opětovat lásku Jiřího. Nevím, zda se Milouš napraví, a nebo, zda se teta Kateřina, nikoliv nepodobná živelné pohromě, opět někde překvapivě a přízračně neobjeví s nějakým svým příslovím. Třeba: „Práce kvapná ... málo platná!!!“

Jaromír Hruška

Jo, neměli to špatný, no.

Alena z Plzně

Bylo to vtipné, takže to šlo.

Ale proč tam byla ta srna? Já vůbec nevím, proč měli potřebu tam cpát tyhle komické prvky.

Kluci z Prostiboře

Je hodně vidět, že to je původně dělané pro otáčivé hlediště, ale tady nejsou ještě některé věci dotažené. Saturnin výborný. Moc se mi nelíbila teta Kateřina, tím přehráváním. Líbila se mi muzika, ale ne ty podkresy. Oni jsou skvělí muzikanti a věřím, že by to zvládli bez nich.

Robert z Plzně

Zdalo se mi, že to, co by šlo udělat divadelně, tomu se vlastně docela vyhnuli a sklouzli k popisu v textu. A nepochopila jsem, proč je tam Jiří dvakrát a pokaždé je úplně jiný, to bylo takové schyzofrenní.

Marta z Jiví

SEBESHAZOVÁNÍ UMÍME A STAVÍME NA NĚM

Rozhovor s režisérkou Stanislavou Kočvarovou

Nakolik bylo zkoušení inscenace neřízená zábava žen a nakolik vaše pevná ruka režisérky?

Nevím, jak moc je tam pevná režijní ruka vidět, nebo spíš není, ale to je dobře. Působí to jako neřízená zábava, ale je to řízené divadlo. To, že to může působit nenazkoušeně, je z mého pohledu plus.

Jak inscenace vznikla? Přinesla jste hotový text?

Spíš jsem nahodila typy a monology si dotvořily kolegyně. Životy si herečky napsaly samy.

Životy postav, nebo svoje?

Svých postav, i když se tam samozřejmě projevuje něco z osobního života.

Jaká byla reakce členek souboru, když si text poprvé přečetly?

Myslím, že to na začátku ani nečetly. On ten text sám o sobě není ani tak ke čtení, jako spíš k inscenování.

Musela jste některé přemlouvat? Protože jsou tam momenty obrovského sebeodhalování a shazování.

Vůbec, to my totiž umíme. Na tom stavíme. Text se stejně už píše na míru.

Jaké to je, působit v čistě ženském

kolektivu a jak se vlastně vypořádáváte s absencí mužů v souboru?

První věc, kterou jsme dělaly, byly Sextánky. Tam jsme měli mužské postavy z kartonu a byly to loutky, které se animovaly. I v Lucerně jsme měli loutky a tady už se bez chlapů obejdeme úplně.

Jdete si někdy v souboru na nervy?

To ne. Samozřejmě máme občas nějaké nedorozumění, ale na nervy jsme si nikdy nešly. Přemýšlela jsem, čím to je: ženský kolektiv, mohlo by se zdát, že v něm bude ženská rivalita a pomluvy. Ale u nás divadlo hraje každá stejně, nikdo nemá hlavní roli. A na tom stavíme. Členky souboru si nemají co závidět.

Setkali jste se u této inscenace i s diváckým nepochopením?

Stalo se to jednou jedinkrát. Diváci to brali vážně a odcházeli s podivem, jestli tohle je opravdu stáří. Vzali si asi to pesimistické a ne to, že postavy odcházejí pryč omládlé. Diváci z toho byli zaskočení.

Co máte v plánu teď?

Máme nově inscenaci Lockdownův syndrom. Zase naše autorská věc a je

to docela živé. Hrajeme ji a jezdíme s ní. Brzy budeme mít soustředění a uvidíme, jestli vznikne nějaké nové téma, které by nás zajímalo. Prostě jedem dál a teď hrajeme dvě inscenace a hrajeme dost. Jsme schopni hrát nejen na jevišti, ale i ve stodolách a venku, protože naše hasičárna není divadelní prostor a my se s tím musíme popasovat.

Martin Rumler

KDYŽ SI JDOU HOLKY ZAŘÁDIT

Ryze dámský soubor ŽAS z obce Homole se představil autorskou inscenací Stanislavy Kočvarové DOKUD SE TANČÍ. A „Cimrman v sukních“, jak se souboru také přezdívá, svému označení rozhodně dostál. Byl to můj dnešní první divácký volný zážitek, a pohříchu se také musím přiznat, že i mé vůbec první setkání s tvorbou tohoto divadla, a jsem ráda, že se mi dostalo tak příjemného uvedení do festivalového reje.

Celé představení se před divákem otevře sérií etud na téma „dáma v letech se dává do gala“. Sledujeme tak působné pohybové výstupy základních typů důchodkyň, nám všem dobře známých z bitky v nejedné slevové akci velkého supermarketu. Zde se však dámy nechystají nakupovat, spolu se žlutou obálkou, přiznaně přinášenou „rekvizitáčkami“, přichází totiž pozvání na sraz jejich bývalé taneční skupiny Mládí, a na něj je třeba se pořádně nachystat. Nechybí tak gagy s hůlkou, prášky a mazáním, laškovná práce s punčochou, nebo záměna lžící na boty s lžící polévkovou. Študýrky různých seniorek jsou vtipně podpořeny kostýmy, kde o krimplen, lurex, silon a tesil věru není nouze (na všechny zmíněné materiály odkazuje ve vtipném monologu ostatně i jedna z postav). Chytrou (i když při dnešním představení možná zbytečně zdlouhavou) přestavbou se poté prostor šatní skříňe a zrcadla proměňuje v restauraci se salonkem – zde už němé etudy končí a začíná se nám děj rozvíjet dalšími prostředky, na scénu přichází postava drzé servírky s cynickými fórkami („To je dobře, že ty už vám nepřijdou, já stejně nemám tolik židlí...“). Účastnice setkání postupně hledají správný prostor, hledají se navzájem, hledají ve své paměti a hledají i samy sebe. Kromě vtipných, odpozorovaných momentů „ze života“, pěkně vypointovaných jednotlivých výstupů a celkové groteskní stylizace je velmi příjemné postupné odkrývání melancholický podtónů. O každé z žen se dozvídáme její životní příběh a všechny protagonistky se nám předvedou v osobitě stylizovaném sólu, z nichž mě osobně nejvíc potěšil folklorní vstup moravské Cecilky, včetně ty-pického tance s klobouky. Přes všechny divadelní a herecké vtipy na téma stárí tak objevujeme s narůstající silou „obyčejné životy“ všech seniorek v jejich smutku i tragice, a především téma sebeklamu. Díky výborné práci s prostorem a hudební hladinou nám do večírku stále víc zasahují další návštěvníci podniku, účastníci maškarní party. Neúnávnou prací hereček, hrajících tuto „uzavřenou společnost“, se tak do dění míchají stále divočejší masky a děj nabývá spolu s jointem od veselých hippiesů na dalších obrátcích. Babiči ihned překonávají únavu a rozpačitou náladu a v nabytí bezstarostnosti dávají průchod všem svým starostem. To vrcholí ve scéně hraní flašky, kde nám sebeklamy padají k zemi spolu s kusy oděvů všech zúčastněných. Jako by masky z uzavřené společnosti demaskovaly hrdinky před našima očima. Za vydatného veselí a povzbuzování tleskajícím sálem předvedou ženy ještě taneční číslo jejich dávného souboru Mládí, ale inscenace se opět našťestí nedrží jen jednoduchého a výhodného schématu veselí – v dohře totiž přichází ještě maska poslední – smrt.

Živelná herecká radost, vtipný text, souborová souhra, to jsou hlavní devízy této inscenace. Je skutečně radost sledovat všechny herečky, které se s gusem chopily svých rolí. Jde o zábavné, chytře vystavěné představení, při jehož zkoušení si věřím všechny zúčastněné mohly pořádně zařadit – stejně jako jejich směšné, hořké, „malé“ hrdinky, které se perou se životem, co to dá.

Jana Slouková

Začátek a představování typů byly skvělé, je vidět, že režisérka je z commedia dell'arte. Pak si to sedlo na zadek a já bych škrtala, protože bylo těžké znovu nahazovat řemen. Jinak mě to mile překvapilo, byl tam nadhled. Hrozně milé a děkuju za to.

Helena, Praha

Strašně. Jako strašně hezké. Bylo to vtipné, originální, pěkně udělané.

Alena, Plzeň

První dojem? Na rozjezd to bylo miloučké. To je, myslím, nejvýstižnější slovo, které to charakterizuje.

Markéta, Rakovník

Obdivuhodné, jak se herečky nebojí shodit, předvést. Umí si udělat legraci samy ze sebe a nestydí se. Trošku se to po slibném začátku táhlo, ale nakonec se to znovu rozjelo a vrcholem podle mě bylo, když se dámy změnilly v mladé holky a chovaly se jak pubertáčky včetně až vulgárních narážek na jiné ženy. Pomohlo by to herečky víc zpřesnit a pak by odpadla hluchá místa.

Martin, Jihlava

Bylo to velké potěšení a radost po tom prvním představení. Bavilo mě to.

Barbora, Poděbrady

...dokončení ze strany 1

Letos se opět vrací další hrací prostory a všechna představení nebudou jen v sále Na Nové, že?

Ano, bude se hrát i ve stanu v zahradě, v Pošumavské tržnici a v kině. Minule bylo méně představení a jejich technické parametry umožňovaly odehrát vše na Nové.

S počtem představení souvisí i to, že je letos Divadelní Piknik o den delší?

Ano. My ten poslední den vždy měli v rezervě, ale snažili jsme se ukončit soutěžní program o den dříve i vzhledem k sestavování programu na Jiráskově Hronově. Letos jsme ale i díky zájmu a počtu představení museli využít jako hrací i poslední den.

Divadelní Piknik Volyně nemá jen hrací část, ale i vzdělávací - v podobě dopoledních seminářů. I proto došlo k posunu na první prázdninový týden z dvou květnových víkendů. Osvědčilo se to?

Jednoznačně ano, přibývají seminaristé, lidé se sem vracejí, roste počet účastníků. Byl to krok správným směrem. Rozšířil se i počet souborových seminářů. Letos máme tři a je to něco, co jinde není. Soubory si mohou objednat lektora a využít ho v oboru, ve kterém se chtějí zlepšit, třeba v herectví, scénografii, jevištním pohybu či mluvě. V čemkoli. Prázdninový termín a dva státní svátky k tomu pomáhají zájmu a rozvoji Pikniku.

O jaký seminář byl letos největší zájem?

Z těch individuálních o dramaturgický Jany Sloukové. Podle mě proto, že ho měla loni a šeptandou se rozšířilo, jak se povedl. Proto do něj letos míří nejen ti, kteří v něm byli loni, ale i noví zájemci, kteří se o šikovné Janě dozvěděli. Z toho, co vím o letošním programu semináře, usuzuji, že se mají frekventanti na co těšit. Nečekala bych takový zájem o dramaturgický seminář, na druhou stranu mě to těší, protože víme, jak bolestivým místem amatérského divadla dramaturgie je.

Divadelní Piknik má letos 10. výročí. Chystáte něco speciálního?

Nejenom že Piknik má 10. ročník, ale celostátní přehlídka amatérského činoherního a hudebního divadla slaví 30 let. Připravujeme almanach, který ale začneme dávat dohromady až po Pikniku, aby se do něj dostal i letošní jubilejní ročník a obsahoval tak všech třicet ročníků celostátní přehlídky. Na příštím ročníku Pikniku už bude k dispozici.

Martin Rumler

ZAHÁJENÍ

STRIP

This comic was created at www.MakeBeliefsComix.com. Go there and make one now

PROGRAM

Pátek 1. července 2022

13.45 Na Nové

Divadlo RADAR/Hroboso, Praha
Anton Pavlovič Čechov: **Racek**

16.00 Na Nové – zahrada, doprov. prog.
Brambůrky, Most: **Hrnečková Karkulka**

16.30 MS
Diskuse (Racek)

18.00 Na Nové
Rádobydivadlo, Klapý
Franz Werfel: **Jacobowski a Stjerbinski**

21.30 Na Nové
Společnost bloumající veřejnosti, Turnov
Společnost bloumající veřejnosti: **Záblesk**

23.00 MS
Diskuse (Jacobowski a Stjerbinski, Záblesk)

Sobota 2. července 2022

10.30 kino, doprovodný program
„Tak mám, nebo ne?“. O překládání
Hamleta pro čtení i hraní
Přednáška Filipa Krajníka

14.00 Na Nové – parter
Divadlo RADAR/Za oponou, Praha
Frank Wedekind: **Probuzení jara**

17.00 Na Nové – jeviště
Divadlo Naboso, Boskovice
Petr Pazdera Payne: **Zvíře**

18.30 MS
Diskuse (Probuzení jara)

20.30 Na Nové – parter
Divadelní klub Jirásek, Česká Lípa
J.-P. Sartre: **S vyloučením veřejnosti**

22.15 Na Nové – jeviště
Divadlo Naboso, Boskovice
Petr Pazdera Payne: **Zvíře**

23.15 MS
Diskuse (Zvíře)

Zpravodaj XXX. celostátní přehlídka
amatérského činoherního a hudebního
divadla Divadelní Piknik Volyně 2022.
Redakce: Martin Rumler, Jan Duchek,
David Slížek. Vydává DS Piki Volyně.
Náklad 100 výtisků.